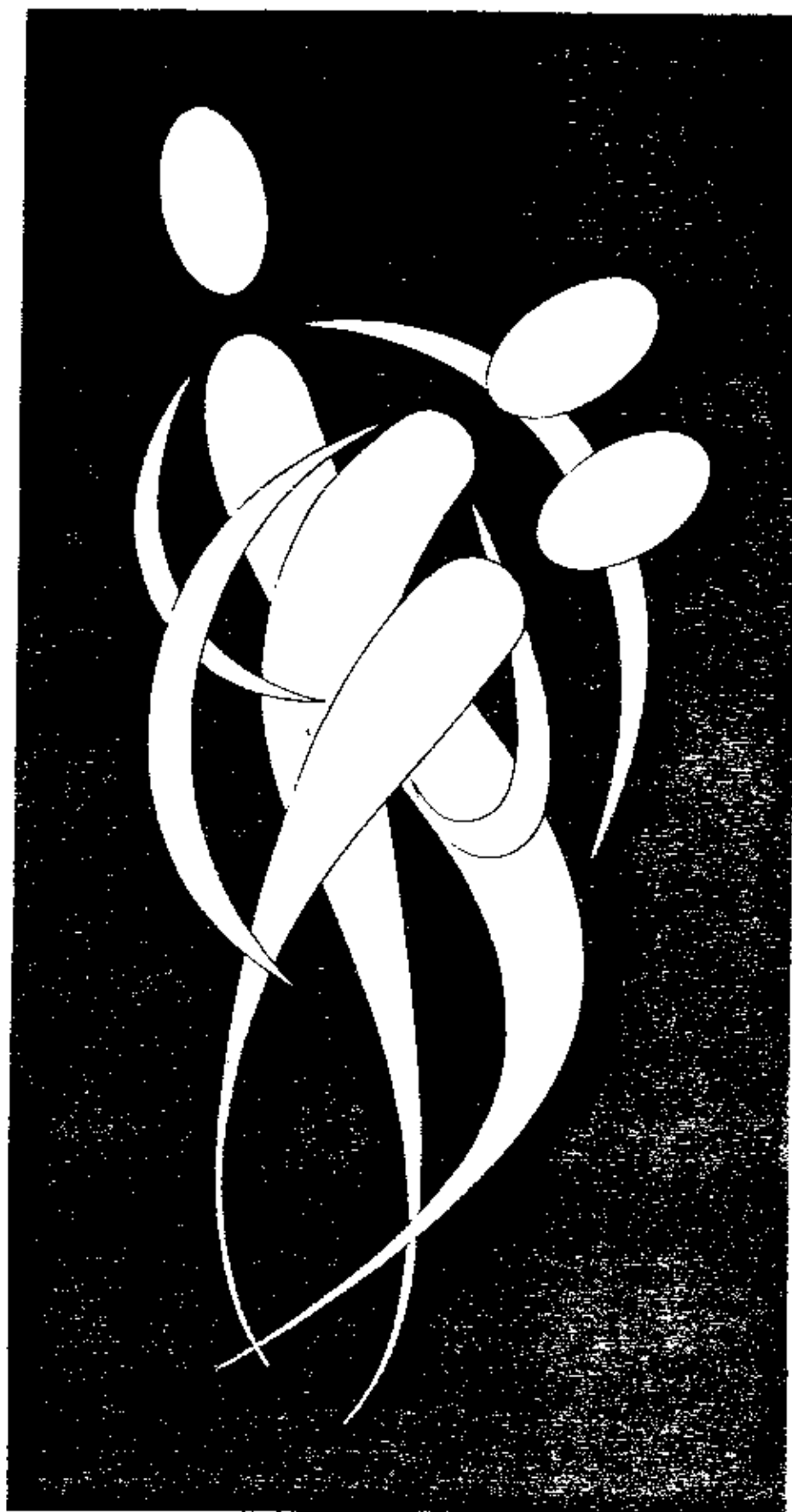

L'ATELIER THEATRAL DES INSTITUTIONS EUROPEENNES

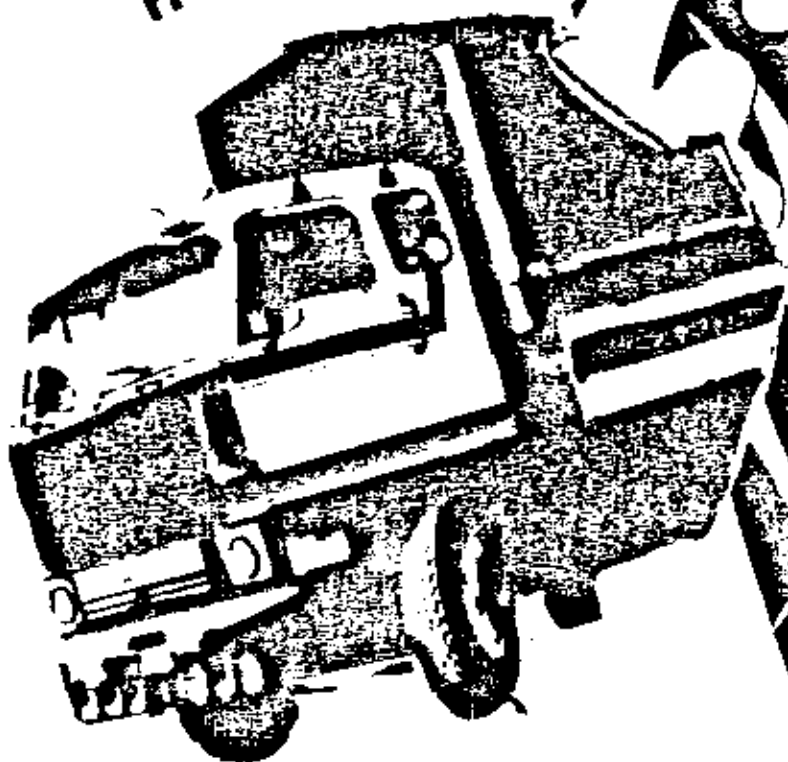
Ελληνική Θεατρική Ομάδα

Κωστέλης Ματθιόπουλος

ΝΤΑΛΙΚΑ

Κ. Μητροπούλου
Η ΝΤΑΛΙΚΑ

K. Mitropoulou

LE CAMION

“Η ΝΤΑΛΙΚΑ”

της Κωστούλας ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

σημείωμα του σκηνοθέτη

Με την ελληνική θεατρική ομάδα του Α.Τ.Ι.Ε. έχουμε παρουσιάσει μέχρι τώρα τρία έργα που ανήκουν σε διαφορετικά είδη θεάτρου. Από το νεοελληνικό θέατρο με πολιτικές προεκτάσεις και σάτιρα περάσαμε στην αρχαία ελληνική κωμωδία και τώρα σε μια προσπάθεια πιο δύσκολη, πιο επικίνδυνη, πιο “εκλεκτική”.

Η “Νταλικά” της Κωστούλας Μητροπούλου ξεφεύγει από τα συνηθισμένα θεατρικά είδη. Μέσα από τα πέντε μονόπρακτα του έργου οι πέντε ηθοποιοί ζούν πέντε μορφές αγάπης σε κρίσιμη στιγμή. Ο θάνατος, ο χωρισμός, ο έρωτας, το μίσος, η χαρά και η λύπη παρέα με τη μοναξιά – και μέσα από το κείμενο παραλήρημα της Κ. Μητροπούλου – δημιουργούν ένα κλίμα δυνατό και αβάσταχτο που ξεπερνάει τα όρια της λογικής.

Οι ηθοποιοί δούλεψαν πολύ, προβληματίστηκαν και προσπάθησαν να βρουν μέσα από τη δουλειά τους τον καλύτερο τρόπο ερμηνείας που να ταιριάζει στην ατμόσφαιρα του έργου και στην γραφή του κειμένου. Ελπίζω το αποτέλεσμα να μας δικαιώσει. Νομίζω πως είναι μια δουλειά που αγαπήσαμε πολύ, παρόλες τις δυσκολίες που συναντήσαμε.

Για την ελληνική θεατρική ομάδα μένουν ακόμη δρόμοι πολλοί, αδιάβατοι και ανεξερεύνητοι. Εκτός από το ξένο ρεπερτόριο (σε μετάφραση) που προσφέρει αμέτρητα έργα, υπάρχουν η επιθεώρηση, το κωμειδούλλιο, το κρητικό θέατρο, η αρχαία ελληνική τραγωδία, και φυσικά όλη η γενιά των νεοελλήνων συγγραφέων που εδώ και τριάντα χρόνια δημιουργεί και συνεχίζει αστείρευτη. Ελπίζω το επόμενο έργο να συνεχίσει θετικά αυτήν την προσπάθεια. Φτάνει όμως! Απόψε, όπως και πάντα, το λόγο έχει το θέατρο! ...

9.9.87
Γ. Γαβράς

Η ΗΤΑΒΙΚΑ
της Κωστούλας ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Σκηνοθεσία:	Γιάννης Γαβράς
Σκηνικά:	Ελένη Παπαγεωργίου Γιάννης Γαβράς Καίτη Παπαγεωργίου
Κοστούμια:	Ελένη Παπαγεωργίου Γιάννης Γαβράς
Μουσική:	Διάφορα κομμάτια από μουσική ταινιών του Ξένου κινηματογράφου
Αφίσα:	Θόδωρος Κασάπης
Επιμέλεια φωτισμού:	Jean-François Baudalet
Επιμέλεια ήχου:	Μαριάννα Παρσκευά Marie-Noëlle Klein
Επιμέλεια σκηνής:	Θόδωρος Δεμονιάς
Επιμέλεια προγράμματος:	Γιώργος Αλεξάκης Ειρήνη Χαλκιά Ιτόρα Αυλωνίτου Γιούλη Καλούδη Κάτια Φάσκολου
Φωτογραφίες από τις πρόβες:	Luc Battieuw
Συντονισμός:	Γιώργος Αλεξάκης
Επιμέλεια σκηνικών στην Ελλάδα:	Ελένη Γαβρά
Ευχαριστούμε τον Patrick Gérard για την πολύτιμη βοήθειά του στην ηχογράφηση της μουσικής του έργου και τη θεατρική ομάδα "Étincelle" για την παροχή απαραίτητων στοιχείων του σκηνικού.	

ΜΟΥΣΙΚΗ

Αποσπάσματα των :

- CARLOS D'ALESSIO
(Μουσική από τα φιλμ : INDIA SONG
DES ANNEES ENTIERES
DANS LES ARBRES

- το τραγούδι MEIN HERR
(Από το φιλμ "CABARET")

- LILI MARLEEN
(Μουσική από την ομώνυμη ταινία του
Φασκίντερ)

- RECUERDO
(του Α. PIAZZOLLA)

- INGRID CAVEN

- Μουσική από το φιλμ 8 1/2 του Φελλίνι
(του Ν. ROTA)

- Παιδικό τραγούδι χωρίς λόγια

MUSIQUE

Fragments de :

- CARLOS D'ALESSIO
(Musique des films : India Song,
Des années entières dans les
arbres)

- La chanson MEIN HERR
Du film "CABARET"

- LILI MARLEEN
(musique du film de Fassbinder)

- RECUERDO
(de A. PIAZZOLLA)

- INGRID CAVEN

- Musique du film 8 1/2 de Fellini
(de N. ROTA)

- Chanson enfantine sans paroles

Διανομή

Πρώτη μορφή αγάπης: Η ΝΤΑΛΙΣΚΑ

ο άντρας: Γιάννης Γαβράς
η γυναίκα: Ντόρα Αυλωνίτου

Δεύτερη μορφή αγάπης: ΟΙ ΦΙΛΕΣ

η σύζυγος (Ρένα): Κάτια Φώσκολου
η ερωμένη (Σωή): Γιούλη Καλούδη

Τρίτη μορφή αγάπης: ΟΙ ΑΓΑΠΗΜΕΝΟΙ

η γυναίκα: Ντόρα Αυλωνίτου
ο άντρας ("αδελφή"): Απόστολος Ιωακειμίδης

Τέταρτη μορφή αγάπης: Η ΕΠΙΣΚΕΨΗ

η Ντόρα: Κάτια Φώσκολου
η Κλαίρη: Γιούλη Καλούδη

Πέμπτη μορφή αγάπης: ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

η γυναίκα: Ντόρα Αυλωνίτου
ο άντρας ("αδελφή"): Απόστολος Ιωακειμίδης

Στο δεύτερο και στο τέταρτο μονόπρακτο ακούγονται οι παιδικές φωνές της
Αγγελικής Παπαδημητρίου και του Παύλου Καπάνταη.

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ, ΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΑTELIER
THEATRAL DES INSTITUTIONS EUROPEENNES (Α.Τ.Ι.Ε.)

Η αγάπη για το θέατρο μπορεί να φέρει κοντά ανθρώπους που μιλούν διαφορετικές γλώσσες ή που προέρχονται από τελείως διαφορετικούς πολιτιστικούς χώρους. Αυτό ακριβώς συνέβη και στο χώρο των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στις Βρυξέλλες, όπου εδώ και τρία χρόνια το Θεατρικό Εργαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΘΕΕΚ) (L'ATELIER THEATRAL DES INSTITUTIONS EUROPEENNES) έχει μαζέψει τριγύρω του άτομα διαφορετικών εθνικότητων των οποίων η αρχική "περιέργεια" για το θέατρο έγινε σιγά-σιγά δημιουργική ενασχόληση για να μην πούμε πάθος. Μέχρι στιγμής από την ίδρυσή του ΘΕΕΚ το Σεπτέμβριο του 1984 έχουν λειτουργήσει τρεις γλωσσικές ομάδες: η γαλλόφωνη, η ελληνική και η ιταλική. Έτσι, αυτή η συνεργασία έδωσε την ευκαιρία, να μιλήσουν την ίδια γλώσσα Βέλγοι, Γάλλοι, Έλληνες, Ιταλοί κ.α, τη γλώσσα της θεατρικής δημιουργίας.

Κάθε γλωσσική ομάδα έχει την αυτονομία της μέσα στο ΘΕΕΚ ως προς την επιλογή και την παραγωγή των έργων που παρουσιάζει. Φυσικά, ο συνδυασμός ποικίλων πολιτιστικών στοιχείων γίνεται κατά τέτοιον τρόπο ώστε να μη διαταράσσεται η συνοχή της κάθε ομάδας. Έτσι, διατηρείται η εθνική ταυτότητα της ελληνικής, πράγμα ιδιαίτερα σημαντικό για εμάς τους Έλληνες, που ζούμε μόνιμα σε μια ξένη χώρα.

Κεντρικός κυρήνας των δραστηριοτήτων του Α.Τ.Ι.Ε. είναι η παρουσίαση θεατρικών έργων στις Βρυξέλλες. Γι' αυτό, πέρα από τη θεωρητική και πρακτική κατάρτιση των ηθοποιών, επιδιώκεται μια σφαιρικότερη και όσο το δυνατόν αυτοδύναμη προσέγγιση της θεατρικής πράξης. Το Α.Τ.Ι.Ε. δίνει τη δυνατότητα στα μέλη του* ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους, να ασχοληθούν και με άλλες μορφές θεάματος (μουσική, χορός) και ενθαρρύνει τη συμβολή και την κατάρτισή τους στους τεχνικούς τομείς του θεάματος (σκηνογραφία, τεχνική ήχου και φωτισμών, φωτογραφία, VIDEO, γραφικές τέχνες (αφίσσα, πρόγραμμα)).

* Το Α.Τ.Ι.Ε. είναι ανοικτό και σε άτομα που δεν εργάζονται στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες.

Το Θεατρικό Εργαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων πραγματοποίησε μέχρι τώρα κατά χρονολογική σειρά τις παρακάτω παραστάσεις:

1. "Ηλέκτρα" του HUGO VON HOFMANNSTHAL, σκηνοθεσία Ειρήνη Χαλκιά, στα γαλλικά, Μάρτιος 1985,
2. "Η Δίκη του Ορφέα και της Ευριδίκης" του Γ. Σκούρτη, σκηνοθεσία Ειρήνη Χαλκιά, στα ελληνικά, Ιούνιος 1985,
3. "Ο Μικρός Πρίγκιπας" του A.ST. EXUPERY, διασκευή και σκηνοθεσία Ειρήνη Χαλκιά, στα γαλλικά, Δεκέμβριος 1985,
4. "Εσωτερικές Ειδήσεις" του Μάριου Μοντίκα, σκηνοθεσία Γιάννη Γαβρά, στα ελληνικά, Απρίλιος 1986,
5. "Ξαφνικά πέσει το καλοκαίρι" του TENNESSEE WILLIAMS, σκηνοθεσία ROGER MACHARIS, στα γαλλικά, Οκτώβριος 1986,
6. "Εκκλησιάζουσες" του Αριστοφάνη σε μετάφραση Κ. Ταχτοή, σκηνοθεσία Γ. Γαβράς, στα ελληνικά, Ιανουάριος 1987,
7. "AGGIUNGI UN POSTO A TAVOLA" των GARINAI και GIOVANNINI, σκηνοθεσία Είρη Χαλκιά, στα ιταλικά, Φεβρουάριος 1987.

Η ελληνική ομάδα του Α.Τ.Ι.Ε., επιζητώντας τη διερεύνηση νέων μορφών καλλιτεχνικής έκφρασης καθώς και κάθε καλώς εννοούμενη πρόκληση αποφάσισε να παρουσιάσει το έργο της Κωστούλας Μητροπούλου "Η Νταλικά" στο Φεστιβάλ Ιθάκης 1987. Διαλέξαμε αυτό το έργο γιατί διαφέρει από τη μέχρι τώρα δουλειά μας στο μέτρο που εκφράζει ανθρώπινες καταστάσεις. Με την ευκαιρία του Φεστιβάλ Ιθάκης, επιχειρούμε εξάλλου να γνωριστούμε καλύτερα με τον κόσμο που ενδιαφέρεται για το θέατρο και στην Ελλάδα. Μπορεί μεν να ζούμε στις Βρυξέλλες αλλά δεν παύουμε να παρακολουθούμε τις εξελίξεις του θεάτρου στον ελληνικό χώρο, όπου θέλουμε να πιστεύουμε ότι μπορούμε να έχουμε μια θετική συμμετοχή, χάρη στην ιδιαιτερότητα της ομάδας μας.

Η ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Η Κωστούλα Μητροπούλου γράφει από μικρή, δημοσιεύει σε περιοδικά του Πειραιά, όπου και η καταγωγή της, βγάζει το πρώτο της βιβλίο, τη νουβέλα "Η χώρα με τους ήλιους" ενώ είναι ακόμα στο σχολείο. Η κριτική επισημαίνει την παρουσία της στα γράμματα χαρακτηρίζοντάς την "σαν εκκρόσμο του νέου μυθιστορήματος (NOUVEAU ROMAN) στη δεκαετία του '60- '70 που παίρνει το "Βραβείο Πεζογραφίας των δώδεκα" 1963-64. Συνεχίζει μαζί με πολλούς συγγραφείς στη δικτατορία και υπογράφει το γνωστό "Μανιφέστο των 18". Μέχρι σήμερα έχει εκδώσει 26 βιβλία, μυθιστορήματα, διηγήματα, νουβέλες, και έξι θεατρικά από τα 15 που έχει γράψει. Έχει πάρει το Α' Κρατικό Βραβείο Διηγήματος στα 1984 για το βιβλίο της "Η Μελέθουσα" και διδάσκεται στο τμήμα νεοελληνικών σπουδών σε πανεπιστήμια της Ελλάδας και του εξωτερικού.

Έργα της έχουν παιχτεί στην Αθήνα, Πειραιά, και τη Βελιπλονίκη από όπου ξεκίνησε παιδί με τον Κυριαζή Χαρατσάρη. Πολλά από τα έργα της έχουν μεταφραστεί στα γαλλικά και τα αγγλικά και έχουν παιχτεί ή θα παιχτούν σύντομα σε πόλεις της Ευρώπης και της Αμερικής.

ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΚΩΣΤΑΟΥΛΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

- 1958 Η χώρα με τους ήλιους, νουβέλα
(β' έκδοση 1985)
- 1960 Δύο εποχές, διηγήματα
(β' έκδοση 1985)
- 1961 Λευφόρος χωρίς ορίζοντα, μυθιστόρημα
(β' έκδοση 1984)
- 1962 Πρόσωπα και ψιγούρες, διηγήματα
(Βραβείο Πεζογραφίας των Δώδεκα, 1963)
(β' έκδοση 1983)
- 1964 Πολιτεία χωρίς ήρωες, διηγήματα
(δ' έκδοση 1983)
- 1965/
1966 Μεταβατική ηλικία, θεατρικό
Η εκτέλεση,
- 1966 Ο ένοχος, μυθιστόρημα
(γ' έκδοση 1984)
- 1970 Αντίστροφη μέτρηση, μυθιστόρημα
(γ' έκδοση 1983)
- 1971 Η πόλη μας, θεατρικό
- 1972 Το έγκλημα ή 450 ημέρες, μυθιστόρημα
(ε' έκδοση 1985)
- 1973 Η εκτέλεση, μυθιστόρημα (β' έκδοση 1981)
- 1974 Το χρονικό των τριών ημερών
(1α' έκδοση 1983)

- 1974 Ηλιοφάνεια 288 ώρες, μυθιστόρημα
(β' έκδοση 1982)
- 1975 Η χώρα Ρουσσινά, θεατρικό
- 1975 Άρθρο Ν° 22, διηγήματα
(εξαντλημένο, αναθεωρημένο)
- 1976 Η προδοσία και ο μύθος, νουβέλες
(εξαντλημένο, αναθεωρημένο)
- 1977/ Τέσσερεις ερμηίες, θεατρικό
1981 (Βραβείο φεστιβάλ Ιθάκης)
- 1978 ΣΑΑΡ 19, μυθιστόρημα
(β' έκδοση 1982)
- 1978/ Μουσική για μια αναχώρηση, θεατρικό
1980 (β' έκδοση 1985)
- 1979 Το παιχνίδι και μια τύψη, θεατρικό
- 1980 Περιθωριακή ζωή, διηγήματα
(β' έκδοση 1982)
- 1981 Το ταξίδι, θεατρικό (μονόπρακτο)
- 1981 Η ζωή με τους άλλους, μυθιστόρημα
(γ' έκδοση 1982)
- 1982 Όσκαρ ή το χαμόγελο της τοιχογραφίας, διηγήματα
- 1982 Αυτό το θέατρο ήταν εκείνος, μυθιστόρημα
- 1983 Πολιτείες και άνθρωποι, διηγήματα
(δ' έκδοση μαζί με τις συλλογές Πρόσωπα και φιγούρες και Πολιτεία χωρίς ήρωες)

- 1983 Ο βυθός -- Η δολοφονία, **Θεατρικά**
- 1983 Η μεγέθυνση, διηγήματα
(Α' κρατικό βραβείο, 1984)
- 1983 Οι περιθωριακοί, Θεατρικό
(β' έκδοση 1986)
- 1984 Ο πάγκος, διηγήματα (πρωτ. Άδρια Η. 72)
- 1984 Η τελευταία παράσταση, Θεατρικό
- 1985 Παράσταση για έναν, μυθιστόρημα
- 1985 Ο δρόμος, Πολυμεταφημένη μου Σισό-Μισό, Σήμεραρέ ο Κόσμος, **Θεατρικά**
- 1985 Η νιαλίκα, Θεατρικό
- 1986 Έξι ρόλοι για σολίστες, Θεατρικό

και πολλά άλλα κείμενα και θεατρικά έργα που δεν έχουν ακόμη εκδοθεί ή παίζεται.

Κωστούλα Μητροπούλου (1986)

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΓΡΑΦΗΣ

της Καστούλας Μητροπούλου : η α π ο υ σ ί α τ ο υ δ ῶ λ ο υ *

Η κίνηση της γραφής στην Καστούλα Μητροπούλου πιστεύω πως έχει συγκρόηως δύο κέντρα : το ίδιο της το χέρι/αίμα και τον Άλλον τον αγαπημένο άνθρωπο, σύντροφο της μοίρας γνωστό άγνωστο, που η τύχη έφερε στη ζωή της ή δεν έφερε ακόμα ή δε θα φέρει ποτέ ή ποτέ πιά. Το χέρι/αίμα μιλά/κινείται ελεύθερα μέσα στο χρόνο και στον κόσμο. Ο Άλλος είναι πάντα ένας. Το 1ο και 2ο πρόσωπο του διαλόγου, της αμεσότητας, του τώρα, του συγκεκριμένου, του ειδικού, του εφήμερου αλληλοεμπλέκονται γιά να σπαθούν απέναντι από (ή να παλέψουν με) το 3ο πρόσωπο της απόστασης, της σιωπηρής παρατήρησης, της ανίχνευσης, της μελέτης του άλλου από τη σκιά μιάς αφάνειας. Το 1ο, κλεισμένο και στην "ουδετερότητα" του 3ου, επεξεργάζεται το 3ο γιά να το κάνει 2ο και να δηλώσει την παρουσία του στο διάλογο ως 1ο.

Το 3ο λοιπόν δεν είναι πιά το πρόσωπο μιάς (μιας) ιστορίας με κάποιους χαρακτήρες ολοκληρωμένους, με αρχή, μέση, τέλος, που τους κατευθύνει ένα χέρι παντοδύναμο, επιδέξιο όπως εκείνο του Σογκιέρ ή εκείνο που πάνω από μιά σιμνή κοιταξοδόστρου διευθύνει μαριονέτες και καταφέρνει ή δεν καταφέρνει να τις ζωντανέψει, να τους δώσει αυθεντικότητα, καθ'ομοίωση μιάς "αντικειμενικής" πραγματικότητας. Το χέρι της Μητροπούλου είναι πολύ λεπτό γιά να έχει τη δύναμη να κινεί με κάποια νήματα κάποια πρόσωπα....

Το χέρι/αίμα της βρίσκεται και δε βρίσκεται στην πλατεία ενός θεάτρου. Θέλω να πω πως το βλέμμα της ξεπερνά τη συνθησιαμένη σχέση παρατηρητή προς παρατηρούμενο. Το παρατηρούμενο σε καμιά περίπτωση δεν προϋπάρχει του παρατηρητή. Είναι το βλέμμα που με τις λέξεις δίνει ή δε δίνει ύπαρξη στο παρατηρούμενο. Κι'είναι ένα βλέμμα ονείρου, άλογος, μνήμης, ανάλυσης. Ο χρόνος, μέσα στη διαδοχή των εικόνων του, επιβάλλει μιά τροποποίηση στις παρατηρήσεις αυτού του βλέμματος, επιβάλλει μιά πολυεστιακή κίνηση από το τώρα στο τότε, από το τότε σ'αυτό που θα μπορούσε να είναι "πέρα". Και βέβαια θυμάμαστε εδώ τον Proust, τον Gide, τον Faulkner, τον παλιότερο Flaubert, σε κάποια του προγραμματικά τουλάχιστον κείμενα.

Δεν επιχειρώ εδώ αναζήτηση προγόνων στη γραφή της, γιά να την εντάξω σε κάποια σχολή. Θέλω μόνο να πω ότι σε κάποια ανήσυχα πρωτοπόρα πνεύματα, από πολλά χρόνια

* απόσπασμα από το ΛΕΙΠΩΣΙΑ στην Καστούλα Μητροπούλου, περιοδικό 1544A (1987).

τώρα, το να διηγηθείς μια ιστορία με υπόθεση σφιρή, χαρακτήρες ξεσπαστικούς, χρονική γραμμικότητα, γλώσσα/σύνταξη κανονική, δεν είναι παρά όλο και λιγότερο επιτακτική ανάγκη.

Το ξέρουμε πως η εποχή μας δεν αναγνωρίζει πιά τα ατομικά πεπρωμένα, που έβρισκαν κάποια προσηλιή ενοράωση στα μεγάλα μυθιστορηματικά πρόσωπα, τα τελειωμένα, με το όνομα, την ελευθερία, την ιστορία τους. Όντας μέσα στην ομάδα, ο αναγνώστης του σήμερα χρειάζεται το πιθανό μιας αλήθειας που κρύβεται στο διπλανό του. Μιας αλήθειας που δεν είναι πάντα ξεκάθαρη στην ψυχολογία της. Τα πραγματικά αίτια μιας συμπεριφοράς έχουν μια ρευστότητα που οι λέξεις δεν μπορούν εύκολα ν'αποκρυσταλλώσουν. Με "το άδριο του κόσμου σε παραλλαγές αμέτρητες" (Η Μεγέθυση, σελ.114), ο συγγραφέας απεκδέχεται το "story" και προτιμά να μας παραπέμψει σε μια καθαρή διαδοχή πράξεων. Μπροστά του/μέσα του, μέσα του/μπροστά του έχει ένα υλικό σκόρπιο, πατάται, τεμαχισμένο που περιμένει καταγραφή, μεγέθυση.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΑΣΙΛΑΡΑΚΗΣ

Πρώτα μου σχόλια στο έργο της Κωστούλας Μητροπούλου με πρωτύστερη απόρριψη την "Τριλογία του καταστραφένου πόδατος".

Ελληνικά έργα θα ανεβούν κυρίως το χειμώνα το '56.

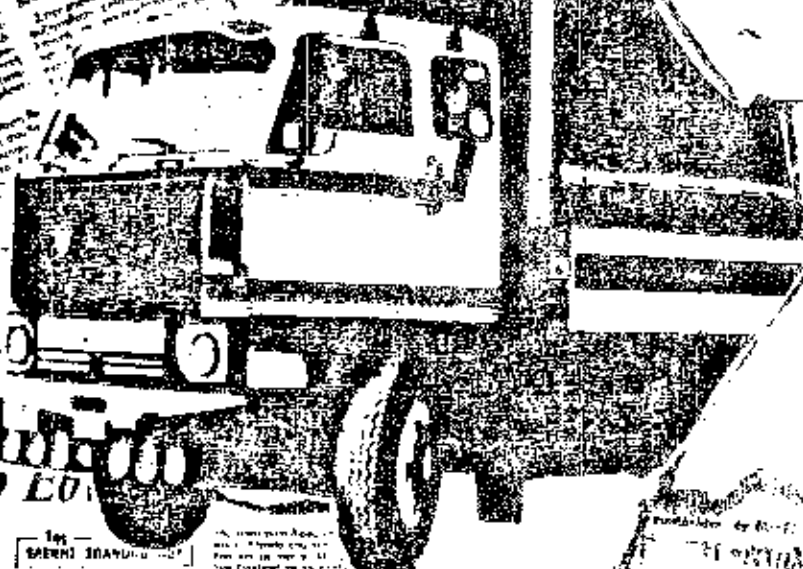
ΚΩΣΤΗΣ ΔΑΛΙΑΣ

Η ΟΥΚΙΑΝΤΙΚΗ

Ο ΕΘΝΙΚΟ

μήνα θνικό

ΤΟ ΕΘΝΟ

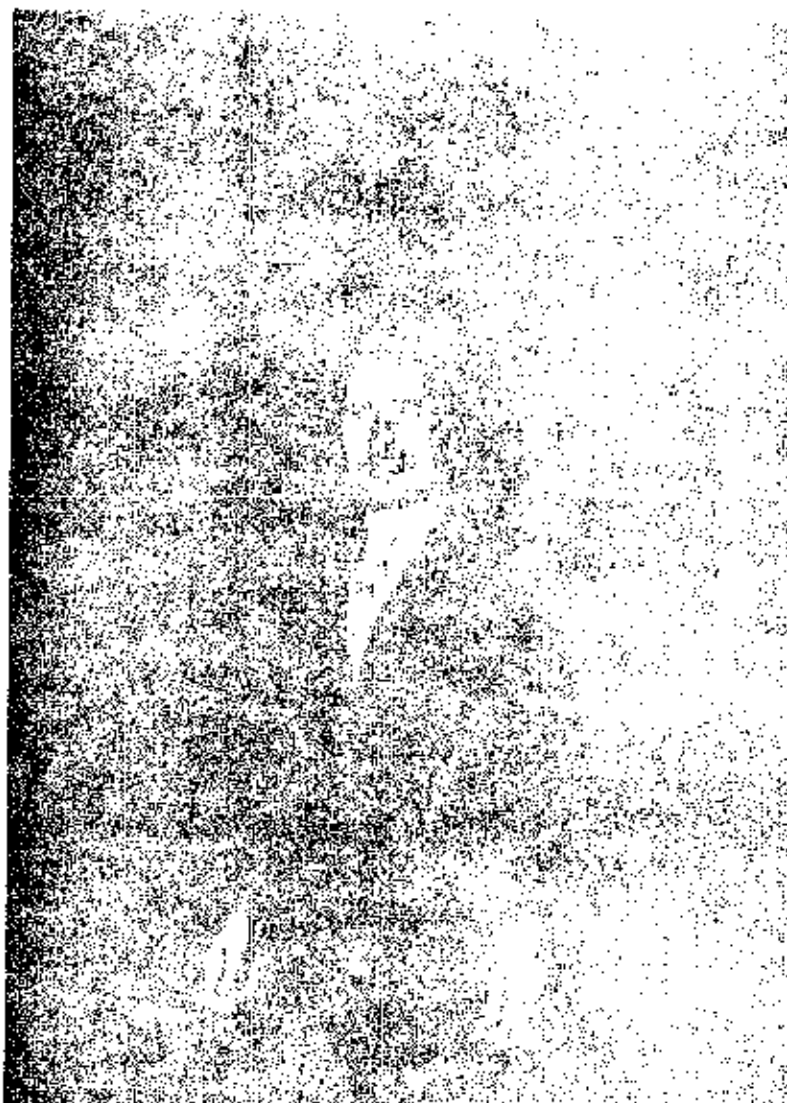
Το ενδιαφέρον των πολιτών για τα έργα που θα ανεβούν το χειμώνα του '56 είναι μεγάλο. Η κυβέρνηση έχει προγραμματίσει μια σειρά από έργα που θα βοηθήσουν στην ανάπτυξη της χώρας. Τα έργα αυτά περιλαμβάνουν την κατασκευή νέων οδών, την αποκατάσταση των παλιών, καθώς και την ανέγερση νέων κτιρίων. Η κυβέρνηση πιστεύει ότι αυτά τα έργα θα δημιουργήσουν θέσεις εργασίας και θα βελτιώσουν την οικονομία.

Η κυβέρνηση έχει προγραμματίσει μια σειρά από έργα που θα βοηθήσουν στην ανάπτυξη της χώρας. Τα έργα αυτά περιλαμβάνουν την κατασκευή νέων οδών, την αποκατάσταση των παλιών, καθώς και την ανέγερση νέων κτιρίων. Η κυβέρνηση πιστεύει ότι αυτά τα έργα θα δημιουργήσουν θέσεις εργασίας και θα βελτιώσουν την οικονομία.

Η κυβέρνηση έχει προγραμματίσει μια σειρά από έργα που θα βοηθήσουν στην ανάπτυξη της χώρας. Τα έργα αυτά περιλαμβάνουν την κατασκευή νέων οδών, την αποκατάσταση των παλιών, καθώς και την ανέγερση νέων κτιρίων. Η κυβέρνηση πιστεύει ότι αυτά τα έργα θα δημιουργήσουν θέσεις εργασίας και θα βελτιώσουν την οικονομία.

Η κυβέρνηση έχει προγραμματίσει μια σειρά από έργα που θα βοηθήσουν στην ανάπτυξη της χώρας. Τα έργα αυτά περιλαμβάνουν την κατασκευή νέων οδών, την αποκατάσταση των παλιών, καθώς και την ανέγερση νέων κτιρίων. Η κυβέρνηση πιστεύει ότι αυτά τα έργα θα δημιουργήσουν θέσεις εργασίας και θα βελτιώσουν την οικονομία.

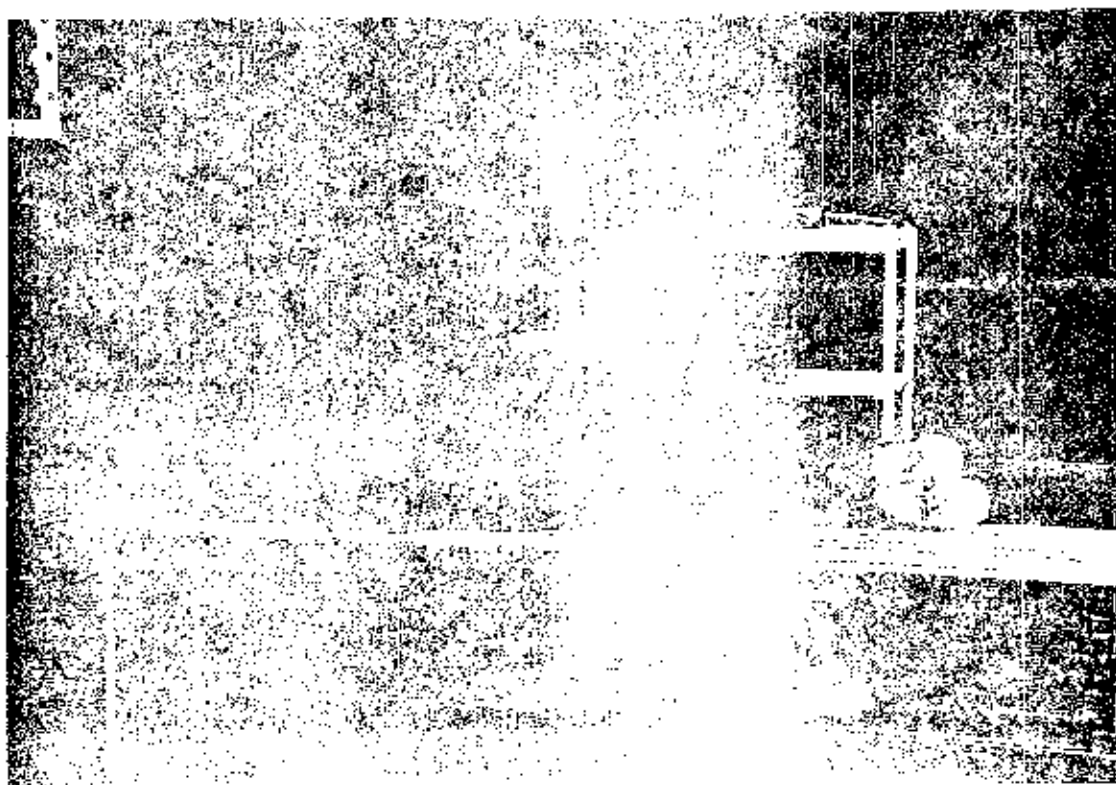
Η κυβέρνηση έχει προγραμματίσει μια σειρά από έργα που θα βοηθήσουν στην ανάπτυξη της χώρας. Τα έργα αυτά περιλαμβάνουν την κατασκευή νέων οδών, την αποκατάσταση των παλιών, καθώς και την ανέγερση νέων κτιρίων. Η κυβέρνηση πιστεύει ότι αυτά τα έργα θα δημιουργήσουν θέσεις εργασίας και θα βελτιώσουν την οικονομία.

Η Νταλίνα

le camion

Γεωργίου Γαβρός

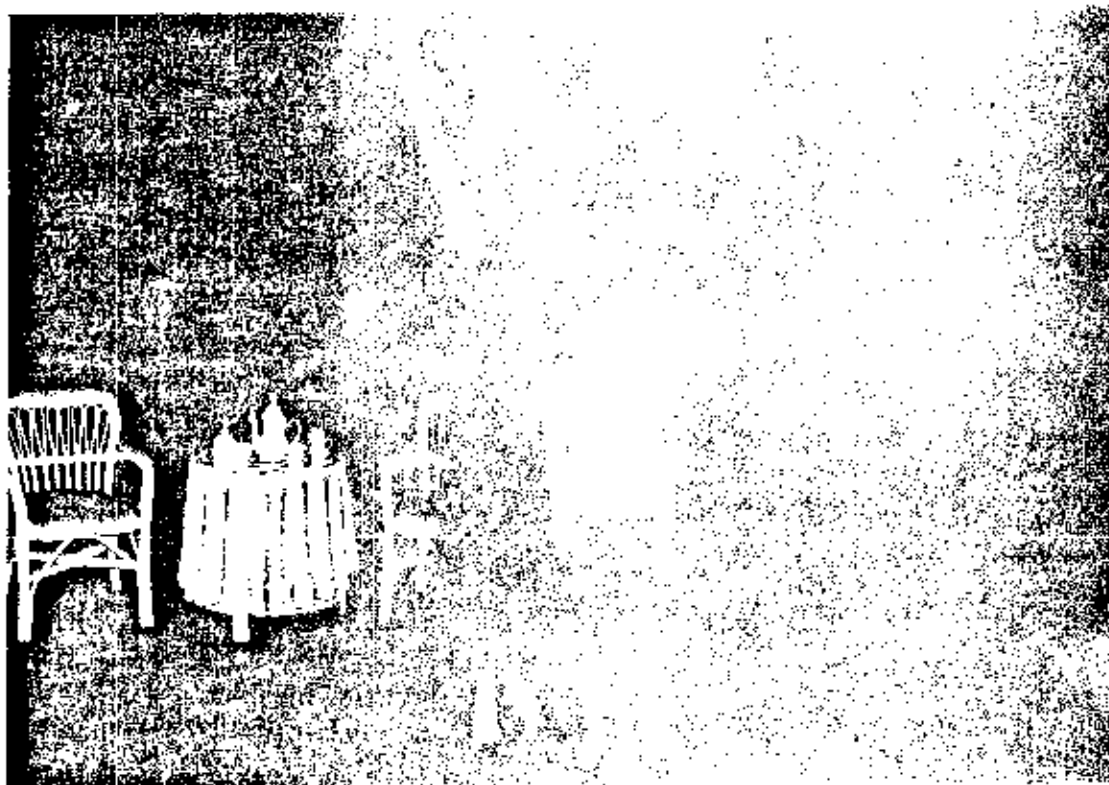
Γ. Γαβρός - Ν. Αυλωνίτου

Γιούλη Καλούδη

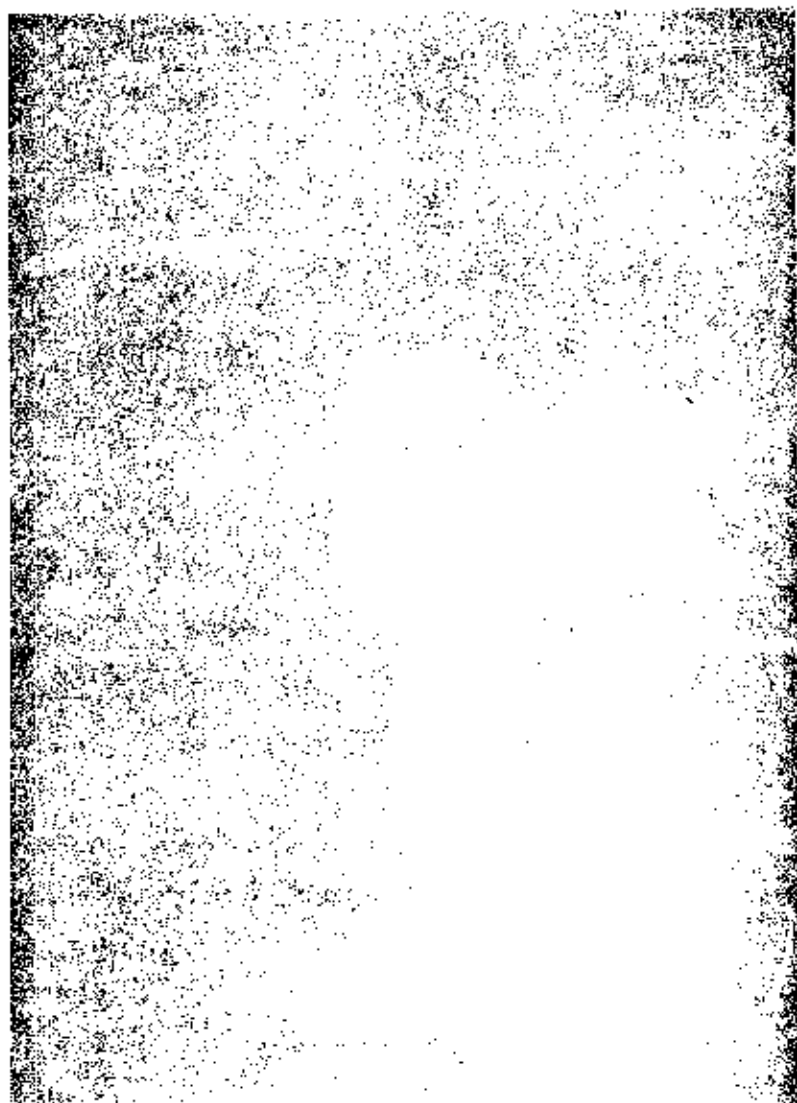
Κάτια Φώσκολου

Κ. Φάσκολου - Γ. Παζουδάκη

ΟΙ ΦΙΛΕΣ
Les amies

Κάτια Φάσκολου

ΑΝΤΙΦΑΤΙΚΑ ΣΥΓΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΘΕΤΙΚΑ ΕΧΗΜΑΤΑ

στο έργο της Κωστούλας Μητροπούλου *

Αντίφαση και αντίθεση κυριαρχούν στη ζωή όπως και στο θέατρο της Μητροπούλου.

Έτσι και τα θέματα - κλειδιά του έργου της μπορούν να τοποθετηθούν σε δύο σκέλη όπου το ένα αναιρεί το άλλο, όπως για παράδειγμα :

ΖΩΗ/ΘΑΝΑΤΟΣ

ΠΑΡΗΣΗ ΤΗΣ ΕΡΗΤΙΚΗΣ ΕΧΕΣΗΣ/ΔΙΑΦΥΞΗ ΤΗΣ ΕΧΕΣΗΣ

Όλα τα πιθανά ζεύγη ανήκουν στο σχήμα :

ΚΑΤΑΦΑΣΗ/ΑΠΗΨΗ

Άλλωστε μέσα από αυτή τη διαρκή σύγκρουση του θετικού με το αρνητικό προβάλλουν νέες μορφές στον κόσμο. Η Κεντρική ιδέα είναι απλή και απλή, όπως απλή και φανερά είναι η "εξέλιξη" κάτω στη σκηνή, θέση που συκωνεί με τις διαστροφές του θεάτρου του παραλόγου.

"Ο Άντρας και η Γυναίκα είναι πάντα τα ίδια πρόσωπα. Μόνο που αλλάζουν όλη, έκφραση και θέση μέσα στο χώρο. Κατά τα άλλα είναι οι ίδιοι. Το πρόβλημά τους φαινομενικά μόνο αλλάζει. Στην πραγματικότητα είναι το ίδιο πάντα, σε παραλλαγές".

Τα πρόσωπα δεν έχουν όνομα και ταυτότητα γιατί το να τους δώσεις όνομα και ταυτότητα δεν έχει νόημα αφού ο καθένας από μας μπορεί να βρεθεί στη θέση τους. Φοβούνται να καλέσουν ο ένας τον άλλο με το όνομά τους, δεν ξέρουμε από που έρχονται, η καταγωγή τους, η πατρίδα τους είναι άγνωστα.

Το μόνο αναγνωρίσιμο στοιχείο είναι ότι ανήκουν στην αστική τάξη που κλωδεύεται, έτοιμη να καταρρεύσει εγκαταλείποντας μέσα της τον ίδιο το θάνατό της.

Η Μητροπούλου ροιζεί με τη σειρά της να δεχτεί ότι το θέατρο πρόκειται να προτείνει μια λύση, μια θέση. θεωρούμε συνήθως ότι το κύριο χαρακτηριστικό του θεάτρου είναι ο διάλογος, αλλά εδώ οι περισσότερες προσπάθειες για διάλογο είναι αποτυχημένες. λείπουν ακόμα και οι σκηνικές συγκρούσεις που ξέρουμε από το παραδοσιακό δραματικό λόγο, γιατί άλλωστε το έργο δεν είναι τίποτα άλλο παρά μια συνεχή σύγκρουση σε όλα τα επίπεδα. Η ροή του έργου είναι ίδια και απαραιτήτως, γραμμική όπως τένετα πιάτο, δεν

* απόσπασμα από το ΑΦΙΕΡΓΜΑ στην Κωστούλα Μητροπούλου, περιοδικό ΔΙΦΥΞΗ (1987).

φτάνουμε ποτέ σε καμία κορύφωση.

"Δεν έχουν όνειρα, δεν έχουν διέξοδο οι άνθρωποι αυτοί, γιατί είναι από τη ρίζα τους καταδικασμένοι να ανειρεύονται και να αγαπάνε πολύ, να ξεπερνάνε του άχρωμο περιορισμό που ίσως έχει τόξει η μικρή καθημερινή ζωή του τυχαίου περιστατικού από έναν κόσμο αδιάφορο και ξένο. Ένας περίγυρος σφιλόξενος, σφιγμένος και απόρροπος αναγκάζει αυτά τα πρόσωπα, αυτούς τους καθημερινούς ανθρώπους αντιήρωες, να καταργούν τα όνειρά τους, να συμπιέζονται ανάμεσα σε μνήμες που έχουν βρωμαλιστεί, να επιστρέφουν στη χαμένη παιδικότητα με μιιά νοσηρή νοσταλγία και να εικονοποιούνται μόνοι και σπαρακτικά μαζί, σε έναν κόσμο που θα τον λέγαμε σκληρό ξένο", λέει η Μητροπούλου στο βιβλίο της Πρόσωπα και φygούρες.

ΠΡΟΕΚΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΧΑΜΕΝΟΥ ΟΡΑΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Το παρόν χαρακτηρίζεται από μία συνεχή αιωνιότητα, αδυνατεί να λειτουργήσει από μόνο του. Γίνονται συνεχώς αναφορές στο παρελθόν, ένα παρελθόν τυλιγμένο και αυτό στην σιέλχη.

Γυναίκα : (Με πείσμα) "Ήμασταν ευτυχημένοι".

Άντρας : "Με ακούτε; Είμαι μοναχός μου εδώ με μιιά γυναίκα που την αγαπούσα πολύ! Εκείνη λέει πως ήμασταν ευτυχημένοι. Το καλοκαίρι... στην άμμο ... ευτυχημένοι".

Το μόνο που τους έχει μένει είναι οι αναμνήσεις. Ανάμεσα στον έρωτα του χτές και του σήμερα μεσολαβεί ένα κενό αδύνατο να γεφυρωθεί. Εξήντοτε στα περασμένα χρόνια ίσως να λειτουργήσε γι' αυτούς εμεροετικά ο έρωτας. Από τότε όμως μεταμορφώθηκε από Έρωτα/Ζωή σε Έρωτα/Θάνατο.

Γυναίκα : "Μη λες ψέματα. Αγαπούσες πολύ πάντα... τη γυναίκα σου ... το παιδί σου ... ακόμα τους αγαπάς ... παραδέξου το".

Το χτές έσχεται συνέχεια σε αντιπαράθεση με το σήμερα. Το παρελθόν είναι η φωτεινή εικόνα της ευτυχίας και της ευφορίας που έζηγε για πάντα, σε αντίθεση με το παρόν που είναι η εικόνα ενός βήρους, μιάς κατάθλιψης, κίττι βολού και αδιαπέραστου.

ο έρωτας του ζευγαριού είναι νεκρός. Αντί να προφητίζει να κέρσει το μέλλον του σε νέες βάσεις επιδίδεται σε αρρωστημένη αποπώληση του παρελθόντος.

Ένα άλλο στοιχείο που χαρακτηρίζει τη θεατρική γραφή της Μητροπούλου είναι ο τρόπος με τον οποίο γίνεται η αφήγηση. Είναι μία "αφήγηση αντικειμενική" που ακολουθούμε συνεχώς τα πρόσωπα να κάνουν άσκοπες κινήσεις τα συναισθηματικά τους ξεσπάσματα, επιζητώντας μία φυγή που δεν προσφέρει καμία λύση. Είναι αντικειμενική γιατί η υποκειμενικότητα των προσώπων της δεν πρόλαβε να γεννηθεί και χάθηκε, ενώ οι άνθρωποι αλλοτριώθηκαν, μεταμορφώθηκαν σε αντικείμενα. Στο τέλος το μόνο σίγουρο είναι ότι απομένουν μόνοι μέσα στην οργανωμένη τάξη πραγμάτων του κόσμου όπου οι ανταλλαγές έχουν πάψει να έχουν συναισθηματική βάση και ανθρωπιστική και όλα οδηγούν σε εσωτερική ακινησία. Μέσα από τον ατομικό χώρο η συγγραφέας δίνει το σιγίγμα της. Ο ατομικός χώρος γίνεται το παρατηρητήριο από όπου καταγράφει την αγωνία του εσωτερικού χώρου.

Φαινομενικά δεν υπάρχουν ελπίδες για μία άλλη ζωή από αυτή που ζουν τα πρόσωπα του έργου. Η ελπίδα καθυστερεί, το όνειρο καθυστερεί. Όμως μέσα από τις αντιφάσεις που διέπουν τη ζωή τους, τα άτομα μπορούν να αποκτήσουν συνείδηση της πραγματικής κατάστασης.

Η Κωστούλα Μητροπούλου δεν προτείνει λύσεις, καταγράφει. Τελικά το έργο κατακτά το νόημά του από τη στιγμή που κατορθώνει να ζωντανέψει και να απεικονίσει την απουσία ταυτότητας.

Οι συστατικές εικόνες είναι εκείνες που συνιστούν το βαθύτερο επίπεδο του έργου. Από αυτή την πλευρά, και επειδή αντιτίθεται στις πρώτες παραδοσιακές θεατρικές δομές, η Κωστούλα Μητροπούλου εντάσσεται σε μία θεατρική παρτοπαρία, αν εννοούμε παρτοπαρία, όπως την εννοεί ο Ιονέσκο, σαν "μία αρετηρία για μία δυνατή εξέλιξη ενός ελεύθερου και ζωντανού θεάτρου".

ΤΙΝΑ ΣΙΝΑΙΣΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Κωστούλας Μητροπούλου : "Τέσσερις ερημίες"
Θέατρο, β' έκδοση, Γνωστός 1986

ΑΠΟ ΕΝΑ ΛΟΓΟ ΚΑΤΑΚΕΡΜΑΤΙΣΜΕΝΟ ΣΕ ΜΙΑ
ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΗ *

Αυτή η συνεχής "επιθετικότητα" που βρίσκεται στην καρδιά του θεάτρου της Ελισαβέτ Μητροπούλου έχει συγχρόνως μιιά γοητεία, μιιά μαγεία θα μπορούσαμε να πούμε. Αγγίζει όλες τις "γωνίες" της θεατρικής πραγματικότητας, αρχίζοντας φυσικά από το λόγο.

Γιατί η Ελισαβέτ Μητροπούλου χρησιμοποιεί τη γλώσσα μ' ένα αναλυτικό τρόπο : ξεκινώντας από μιιά περιοχή του λόγου που μπορεί να θεωρηθεί λογική και που σε μιιά πρώτη φάση εντάσσεται στα πλαίσια μιιάς συμβατικής επικοινωνίας, εξελίσσεται σιγά-σιγά σε ένα κατακερματισμένο λόγο που κρύβει μέσα του το σπέρμα της ίδιας του της καταστροφής. Αυτός ο τρόπος γραφής φτάνει σε ένα μοναδικό αποτέλεσμα με τη βοήθεια μιιάς γλώσσας όλο και πιο ιδιαίτερης, ξεχωριστής, μιιάς γλώσσας που δεν υποκύβει στους κανόνες ούτε στις συμβατικότητες, και που ανατρέπει και καταργεί τη δεδομένη σύνταξη, παίζοντας την ίδια στιγμή σε διαφορετικά επίπεδα.

Έτσι λοιπόν αυτή η γλώσσα καταφέρνει να δημιουργήσει μιιά εύθραυστη ισορροπία που προσηλώνει ένα δυσάρεστο συναίσθημα, που τελικά κλονίζει το λογικό οικοδόμημα και καταλήγει στο τέλειο καταστρεπτικό έργο της.

Όπως αυτό το θέατρο, που με την πρώτη επιπόλαιη ματιά μοιάζει με μιιά πορεία προς το μηδέν, είναι στην πραγματικότητα δυναμικό και δημιουργικό : Το μυστικό αυτής της παράξενης αντίθεσης βρίσκεται στο γεγονός ότι αυτό που θα μπορούσε να θεωρηθεί σιγά σιγά σιγά ένα έργο "καταστροφής", μετασχημάτιζεται σε μιιά συνεχή αναζήτηση του "εγώ", μιιά απειλούμενη αναζήτηση που συνεχώς επανεκκινείται από την ίδια της τη φύση.

Απ' αυτή την άποψη, η καταργή στο κενό και στο "τίποτα" γίνεται το μέσον, ο δρόμος που οδηγεί στην αποκάλυψη της βαθύτερης ουσίας του ανθρώπου. Μέσα από όλη αυτή τη δυστυχία, από όλον αυτόν τον πόνο και τα πλάη που συγκλονίζουν τον άνθρωπο, η Ελισαβέτ Μητροπούλου καταφέρνει να κάνει το θεατή - αναγκαστή - άνθρωπο να συνειδητοποιήσει την πραγματικότητα του. Και αν το έργο της δεν είναι πάντα καλοδεχούμενο στην Ελλάδα, κι' αν πληγώνει βαθιά κάποιους, κι' αν ακόμα συναντάει τόση αντίδραση, είναι γιατί στην πραγματικότητα, κάπου μέσα στον καθένα από μας, επιμένει έχει δει τα πράγματα αλλιώς.

JEAN-YVES BASSOLE

(μεταφ. Κ.Μ.)

* απόσπασμα από το ΑΦΗΡΕΣΜΑ στην Κ.Μ.,
περιοδικό ΔΩΜΑ (1987)

Οι αγαπημένοι Les amoureux

Ντόρα Αικατερίνου

Γιούλη Καλούδη

Κατία Φυσκούλου

Μαρία Καραγιάννη

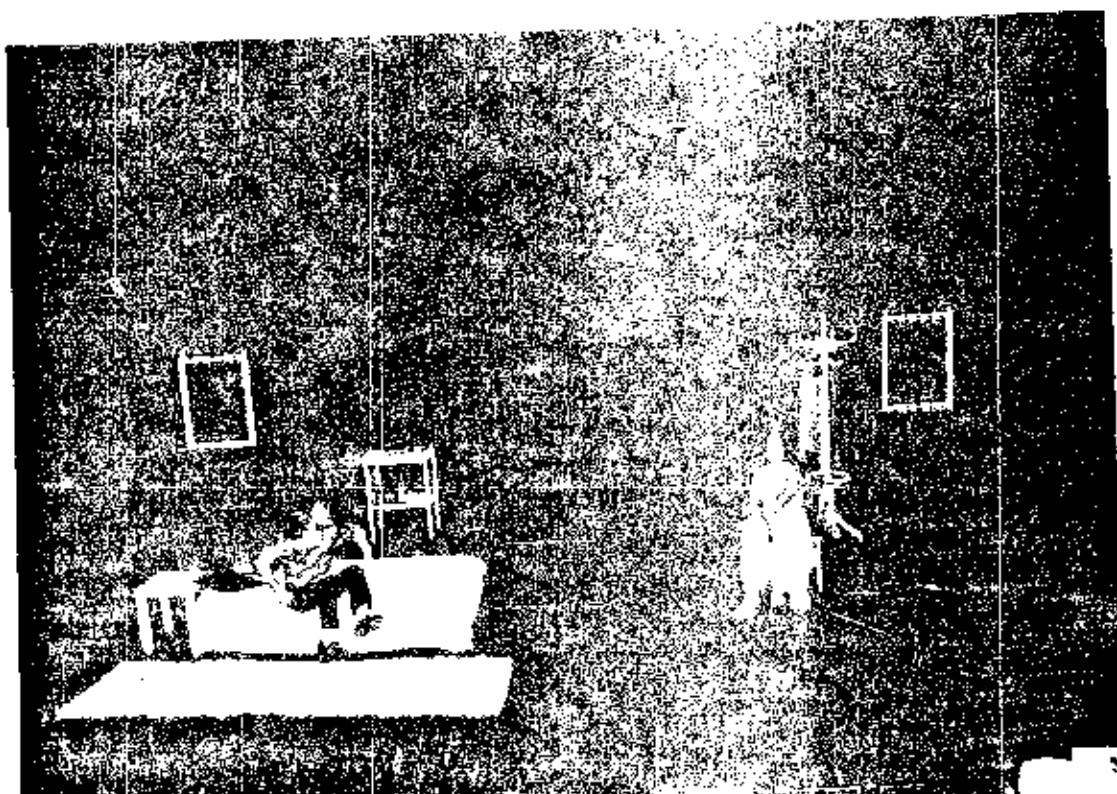
ΑΕΕΕΙΣ ΑΧΡΗΣΤΕΣ ΚΑΙ ΣΠΑΣΜΕΝΕΣ
Δομικά στοιχεία και ιδιαιτερότητες στο έργο
της Κ.Μητροπούλου *

Το μυθιστόρημα Αλφabethάριο της Μητροπούλου πιστεύει, πιστεύω, ορόσημο στη μυθιστορηματική της εξέλιξη. Η ανάλυση αυτή θα εξετάσει τη δόμηση και την ποιητική του έργου και τη σχέση τους με τη θεματική του. Το βιβλίο γράφτηκε το 1969 αλλά πρωτοδημοσιεύτηκε το 1971. Μαζί με το Ηλιοφάνεια 288 ώρες (1974) δείχνει καθαρά την οριστική μετάβαση της Μητροπούλου στο είδος της γραφής που έχει θεματικό πυρήνα την ίδια την αφήγηση και κατ'επέκταση τη γραφή. Τα δύο μυθιστορήματα που το ακολουθούν (Το έγκλημα ή 450 ημέρες (1972) και Η εκτέλεση (1973) αν και έχουν ομοιότητες με αυτό το είδος της γραφής, είναι κυρίως μία συνέχεια των προηγούμενων μυθιστορημάτων της που γενικά είναι υποξειακά ή υποξειακά/πολιτικά.

Αυτό όμως που κάνει το Αλφabethάριο ορόσημο στη μυθιστορηματική πορεία της Μητροπούλου είναι ο κίνητος τομή προς πειραματισμός με τη γραφή. Η συνειρμική δόμηση την οποία χρησιμοποιεί στα προηγούμενα μυθιστορήματα αντικαθίσταται στο Αλφabethάριο από μία έντονα περίτεχνη τεχνική που φαινομενικά βασίζεται στον ελεύθερο συνειρμό.

Η βασική ιστορία αφορά την προσπάθεια της γυναίκας να αποδεχτεί - μέσω της ψυχανάλυσης - την απώλεια του αγαπημένου της που πέθανε σε ηλικία 40 χρονών. Στην προσπάθειά της ν'απορύγει ή τουλάχιστο ν'αναβάλει το θάνατο, του λέει ιστορίες και παραμύθια όπως και η Χαλιμά. Η μνήμη της εμπειρίας της σταδιακής κατάρρευσης του αγαπημένου της και του αργού θανάτου του, αντιπαράγονται με μνήμες από την παιδική της ηλικία, αφού προσπαθεί να ξαναζήσει επανακτώντας το παρελθόν και τον εαυτό της. Η ιστορία της αναβιώνεται και αναδημιουργείται μέσα από την ψυχανάλυση που είναι βέβαια λογοθεραπεία αφού το θεραπευτικό μέσο είναι ο λόγος. Ο αναγνώστης μαθαίνει ότι η γυναίκα κάνει ανάλυση στη σελίδα 217, αφού ήδη έχει διαβάσει τα δύο τρίτα του βιβλίου. Γενικά στα μυθιστορήματα της Μητροπούλου οι ιστορίες και τα παραμύθια γίνονται η δικλείδα που καθιστά δυνατή την επιβίωση των προσώπων, ενώ ταυτόχρονα εξυπηρετούν και το σκοπό της αναβίωσης του παρελθόντος που γίνεται και η βάση ή μάλλον ο μίτος αλλά και ο λοβύρινθος των προσώπων και του αναγνώστη.

* απόσπασμα από το ΛΟΓΙΕΙΟΝ στην Κωστούλα Μητροπούλου, περιοδικό ΛΟΓΑ (1987).

Ν. ΑΥΛΩΝΙΤΟΥ - Α. ΙΩΑΝΝΙΝΙΔΗΣ

Το παλινίδι

Le jen

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η συγγραφέας παίρνει αυτό που τα ίδια τα πρόσωπα ονομάζουν "κοινή, κοινότητα, χιλιοσειπωμένη τραγική ιστορία αγάπης" και τη μετουσιώνει σε τέχνη. Ο άντρας που την "είχε ακούσει τη γυναίκα με υπομονή ως το τέλος", και που πιθανότα� είναι ο ψυχαναλύτης, δηλώνει ότι "όλες οι ιστορίες μοιάζουν". Αυτό ισχύει και γιά τα μυθιστορήματα της Μητροπούλου γιατί πραγματικά μοιάζουν. Μιά φαινομενικά παρόμοια συναισθηματική ιστορία, αποτελεί την απουσία όλων των μυθιστορημάτων της με εξαίρεση τον Έκτοχο (1964).

Στο εξώφυλλο της έκδοσης Δαρνικός του 1981, κάτω από τη λέξη "αλφαριθμητικό" υπάρχει η φράση - υπότιτλος "γιά λέξεις σπαμμένες που αχρηστεύτηκαν". Η σχέση αλληλοεξάρτησης δομής και θεματικής, γιά την οποία μίληρα παραπάνω, υπάρχει επίσης και στο επίκεδο όχι μόνο της φράσης αλλά και της λέξης. Όπως το άτομο και η εικόνα που έχει γιά τον εαυτό του, γιά το εγώ του, διασπάζεται και καταμερισιάζεται, έτσι και οι λέξεις "σπάνε και αχρηστεύονται". Εμφανίζονται μειωμένες και αδιέξοδες, ανόητες όπως και η κατάσταση των προσώπων. Η γυναίκα προσπαθώντας να προετοιμαστεί γιά τον επινεύμενο θάνατο του άντρα, τον φαντάζεται νεκρό, εκτελώντας μία συμβολική νεκροψία.

Τον ξεχώρισε σε μικρές ομάδες. Κώλους. Σε σχήματα. Σε όργανα. Σε συστήματα.....
Άδεια. Προσέδωσε ως το τέλος. Με λέξεις. Με ήχους. Με άνηση. Με κατάρση. Με πείσμα.
Με τρόμο. Με αίμα....

.....

.....Η λέξη αγάπη. Αγά - κόπηκε. Η λέξη έρωτας. Κόπηκε

Στη μέση. Μισή. Η κραυγή. Έσπασε. Η λύπη. Στη μέση. Μαχαίρι. Ανάμεσά
τους μαχαίρι (σελ.94).

Οι φράσεις στο παραπάνω κείμενο, όπως και σ'όλο το βιβλίο, είναι κοφτές και σύντομες. Οι ίδιες οι λέξεις κόβονται στη μέση. Η γλώσσα γενικά συμπίπτει με τα πρόσωπα. Η πορεία του Γιώργου προς το θάνατο συνοδεύεται από τη διάλυση του εγώ και των δύο, και επομένως και της γλώσσας της αφήγησης, αφού μέσω αυτής πραγματώνεται και ολοκληρώνεται πρώτα η διάλυσή τους και αργότερα η ανασυνγκρότηση της γυναίκας.

Το κείμενο ανιχνεύει την πορεία προς το θάνατο και την απουσία. Απαραίτητο στοιχείο της τεχνικής που χρησιμοποιεί εδώ η Μητροπούλου είναι και η επανάληψη. Οι θεματικές δομές επαναλαμβάνονται όπως και οι λέξεις που προκαλούν τον ελεύθερο συν-

εισμό. Στοιχεία της ιστορίας επαναλαμβάνονται από κεφάλαιο σε κεφάλαιο, ενώ προσθέτονται και καινούρια τα οποία συμπληρώνουν το ψηφιδωτό. Επομένως οι επαναλήψεις στο Αλφαριθμητόριο είναι αναγκαίο δομικό στοιχείο που δημιουργεί και διατηρεί την απαραίτητη ένταση ανάμεσα στις θεματικές και τις ρητορικές δομές.

Η ματαιωγή της γυναίκας στην παιδική ηλικία και η προσπάθεια επανέκτησης της χαμένης εποχής δεν αποτελεί απλώς ένα αντίβαρο της δυστυχίας και της αρρώστιας. Η παιδική ηλικία αποδεικνύεται ένας χώρος γεμάτος κάποτε ευτυχία - κοινός τόπος στη λογοτεχνία - και κάποτε στερήσεις και προβλήματα. Το έντονο παραμυθιακό στοιχείο είναι αποτέλεσμα αυτής της αναζήτησης και της νοσταλγίας της παιδικής ηλικίας που αντιπροσωπεύει μια εποχή γεμάτη στοιχειά και μάγισσες και παραμύθια που αρχίζουν "μ'ένα δέος λέξεις" και που δεν τελειώνουν ποτέ. Το κάθε παραμύθι ή ιστορία που λένε ή ακούνε τα πρόσωπα στο Αλφαριθμητόριο χρησιμοποιείται στην προσπάθειά τους να εμποδίσουν την πάροδο του χρόνου και τον ερχομό του θανάτου. Ο εκάστοτε παραμυθός παίρνει την άδεια και την εξουσία του από το θάνατο, ο οποίος αποτελεί και την κύρωση των λεγομένων του.

Η Μητροπούλου με το σχόλιο-σπείρωμα που κάνει στην αρχή του βιβλίου, το κυκλώνει σαν ένδειξη πένθους. Η αφήγηση, με τη χρήση πρωτοπρόσωπων ρημάτων, ταυτίζεται με το πένθος της γυναίκας. Το μυθιστόρημα αποτελεί μεταφορικά ένα θρήνο για τη χαμένη παρουσία και συνάμα ένα αλφαριθμητόριο της ζωής, της αγάπης και του θανάτου.

Η αγάπη της γυναίκας γίνεται μεταφορικά η αγάπη για τη γραφή. Ο αναγνώστης πορεύεται μέσα στο μεταφορικό, συγγραφικό αλφαριθμητόριο περνώντας και ξεπερνώντας τα διάφορα αναγνωστικά στάδια. Η επιφανειακή αποσπασματικότητα της γραφής πιθανόν να τον ξενίσει αρχικά. Οι διάφορες ιστορίες στην αφήγηση του παρέχουν μια πρόβαση στο κείμενο, γίνονται τα στοιχεία για παζάρια. Με την τελική εξήγηση στο τελευταίο κεφάλαιο περνά στην αποδοχή της μη παραδοσιακής γραφής. Όπως η γυναίκα χάνει οριστικά τον αγαπημένο της όταν παραδεχτεί το θάνατό του, έτσι και ο αναγνώστης, τη στιγμή που αποδέχεται το κείμενο το χάνει, αφού τότε τελειώνει και το μυθιστόρημα.

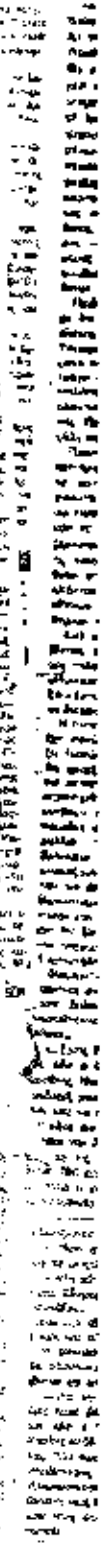
Η γραφή της Μητροπούλου αποτελεί πρόκληση για τον αναγνώστη λόγω της αποσπασματικότητας, της αυτοαναφορικότητας και της αυτοσυνειδησίας της και κυρίως γιατί κατοδεύει τη διαδικασία της γραφής στο επίκεντρο, αφού η διαδικασία αυτή αποτελεί τον ποιη-

τικό - θεματικό άξονα σε έργα όπως το Αλφabetάριο.

ΛΟΥΙΖΑ ΓΑΛΛΟΥ

Παιχνίδι με τις λέξεις και το θάνατο :
Μιά ανάλυση του Αλφabetάριου της Ρωστούλας
Μητροπούλου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΠΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΛΚΟΟΛΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΧΕΙΜΑΡΙΣΤΕΡΩΝ

[illegible][illegible]

LE GAZETIER

1. The first part of the document is a list of names and addresses, which are written in a cursive hand. The names are: "John A. Smith", "John B. Smith", "John C. Smith", "John D. Smith", "John E. Smith", "John F. Smith", "John G. Smith", "John H. Smith", "John I. Smith", "John J. Smith", "John K. Smith", "John L. Smith", "John M. Smith", "John N. Smith", "John O. Smith", "John P. Smith", "John Q. Smith", "John R. Smith", "John S. Smith", "John T. Smith", "John U. Smith", "John V. Smith", "John W. Smith", "John X. Smith", "John Y. Smith", "John Z. Smith". The addresses are: "123 Main St.", "456 Main St.", "789 Main St.", "101 Main St.", "202 Main St.", "303 Main St.", "404 Main St.", "505 Main St.", "606 Main St.", "707 Main St.", "808 Main St.", "909 Main St.", "1010 Main St.", "1111 Main St.", "1212 Main St.", "1313 Main St.", "1414 Main St.", "1515 Main St.", "1616 Main St.", "1717 Main St.", "1818 Main St.", "1919 Main St.", "2020 Main St.", "2121 Main St.", "2222 Main St.", "2323 Main St.", "2424 Main St.", "2525 Main St.", "2626 Main St.", "2727 Main St.", "2828 Main St.", "2929 Main St.", "3030 Main St.", "3131 Main St.", "3232 Main St.", "3333 Main St.", "3434 Main St.", "3535 Main St.", "3636 Main St.", "3737 Main St.", "3838 Main St.", "3939 Main St.", "4040 Main St.", "4141 Main St.", "4242 Main St.", "4343 Main St.", "4444 Main St.", "4545 Main St.", "4646 Main St.", "4747 Main St.", "4848 Main St.", "4949 Main St.", "5050 Main St.", "5151 Main St.", "5252 Main St.", "5353 Main St.", "5454 Main St.", "5555 Main St.", "5656 Main St.", "5757 Main St.", "5858 Main St.", "5959 Main St.", "6060 Main St.", "6161 Main St.", "6262 Main St.", "6363 Main St.", "6464 Main St.", "6565 Main St.", "6666 Main St.", "6767 Main St.", "6868 Main St.", "6969 Main St.", "7070 Main St.", "7171 Main St.", "7272 Main St.", "7373 Main St.", "7474 Main St.", "7575 Main St.", "7676 Main St.", "7777 Main St.", "7878 Main St.", "7979 Main St.", "8080 Main St.", "8181 Main St.", "8282 Main St.", "8383 Main St.", "8484 Main St.", "8585 Main St.", "8686 Main St.", "8787 Main St.", "8888 Main St.", "8989 Main St.", "9090 Main St.", "9191 Main St.", "9292 Main St.", "9393 Main St.", "9494 Main St.", "9595 Main St.", "9696 Main St.", "9797 Main St.", "9898 Main St.", "9999 Main St.".

E. E. C A X I O N

de Kostoula NIYROPOULOU

Mise en scène:	Yannis Gavras
Décor:	Hélène Papageorgiou Yannis Gavras Ketty Papageorgiou
Soin des costumes et des accessoires	Hélène Papageorgiou Yannis Gavras
Affiche:	Théodore Kassapis
Régie éclairages:	Jean-François Baudalet
Régie Son:	Marianne Paraskeva Marie-Noëlle Klein
Régie plateau	Théodore Lemonias
Programme:	Georges Alexakis Irène Chalkia Dora Avlonitou Youti Kaloudi Katia Foscolou
Photos des répétitions	Luc Battieuw
Coordination:	Georges Alexakis

L'A.T.I.E. remercie M. Patrick Gérard et le groupe théâtral "Étincelle"
de leur aide technique à la réalisation de ce spectacle.

Distribution

1ère variation d' amour: Le Camion

l'homme: Yannis Gavras

la femme: Dora Avlonitou

2ème variation d' amour: Les amies

l'épouse (Bena): Katia Foscolou

la maîtresse (Zoi): Youli Kaloudi

3ème variation d' amour: Les amoureux

la femme: Dora Avlonitou

l'homme: Apostolos Ioakimidis

4ème variation d' amour: La visite

Dora: Katia Foscolou

Claire: Youli Kaloudi

5ème variation d' amour: Le jeu

la femme: Dora Avlonitou

l'homme: Apostolos Ioakimidis

Les voix des enfants sont celles de Angeliki Papadimitriou
et de Pavlos KapadaTs.

L'oeuvre de Kostoula Mitropoulou

Kostoula Mitropoulou vit à Athènes et a terminé ses études de droit sans jamais pratiquer le métier d'avocat. Elle a commencé à écrire dès l'âge de douze ans, et a composé des nouvelles, des romans, des oeuvres théâtrales et des scénarios. Elle assure une rubrique régulière dans la page culturelle d'un journal à grand tirage. Dès la sortie de son premier ouvrage "Le Pays aux soleils", la critique a souligné son style particulier d'écriture: la forme incomplète de la phrase, l'abolition des mythes classiques la classent dans l'anti-roman, ou le nouveau roman, école déjà consacrée à l'époque où elle fait ses débuts dans les lettres (1958-1960).

Depuis son premier livre, et jusqu'à sa vingt-cinquième publication qui vient de sortir au début de 1985, sous le titre "Représentation pour une seule personne", les thèmes principaux qui caractérisent sa façon d'écrire ont été analysés par Madame Franjou, professeur de littérature grecque moderne à l'université d'Athènes dans une étude intitulée: "Kostoula Mitropoulou et l'anti-roman". Ce sont le Morcellement, la Solitude, le Théâtre, la Musique, l'Amour, le Sexe, le Départ, le Nombre, la Mort, la Liberté, le Cinéma. L'élément caractéristique essentiel de l'oeuvre de Kostoula Mitropoulou est l'éclatement des choses et des hommes, de leurs corps et de leurs âmes. Sous sa plume, les objets, mais aussi les héros sont brisés en mille morceaux, et sont rarement reconstitués dans leur unité.

Au premier contact avec l'oeuvre de Kostoula Mitropoulou on comprend combien ses héros sont délicats et vulnérables, comme un reflet de l'écrivain. Sa langue a le rythme de la musique: courtes phrases, mesure asymétrique, mots "staccato", pauses, soupins, des sonorités graves après des sons aigus, suivis de grands silences.

C'est qu'au fond, lorsque Kostoula Mitropoulou écrit une nouvelle ou un roman, elle ne cesse de penser au théâtre. Ainsi, ses descriptions ressemblent à des indications scéniques destinées à la représentation. Sa passion pour le théâtre imprègne et domine toute son oeuvre. Le théâtre est pour elle un cri; il représente l'espoir de faciliter la communication avec les autres, de leur donner l'envie de se rapprocher davantage de ses textes.

Le thème du Temps, de son déroulement, de la fusion du Passé, du Présent et du Futur dans les aventures de la Mémoire la préoccupait autant que les problèmes de la Fin, de la Mort et de la Disparition. Et tout cela est vrai aussi pour le théâtre de Kostoula Mitropoulou dont on pourrait dire, compte tenu de toutes les innovations qu'il comporte, qu'il constitue une sorte d'anti-théâtre, et qu'il situe l'écrivain parmi les représentants de l'existentialisme et plus largement, de la cosmologie de la mentalité européenne.

Kostoula Mitropoulou a obtenu le Premier Prix Littéraire pour son livre "L'agrandissement" en décembre 1984.

LES OEUVRES DE Kostoula MITROPOULOU

- 1958 Le pays aux soleils, nouvelle,
 (2e édition 1985)

- 1960 Deux saisons, nouvelles,
 (2e édition 1985)

- 1961 Avenue sans horizon, roman
 (2e édition 1984)

- 1962 Personnes et figures, nouvelles
 (Prix de Littérature des Douze)

- 1964 Cité sans héros, nouvelles
 (4e édition 1983)

- 1965/ L'Age de transition,
1966 L'Exécution, théâtre

- 1966 Le Coupable, roman
 (3e édition 1984)

- 1970 Compte à rebours, roman
 (3e édition 1983)

- 1971 L'Abécédaire, roman
 (2e édition 1981)

- 1971 Notre ville, théâtre

- 1972 Le crime ou 450 jours, roman
 (5e édition 1985)

- 1973 L'exécution, roman
 (2e édition 1981)

- 1974 La chronique des trois jours
 (11e édition 1983)

- 1974 288 heures de lumière du soleil, roman
(2e édition 1982)
- 1975 Article n° 22, nouvelles
(épuisé, révisé)
- 1975 Le pays Ramassina, théâtre
- 1976 La trahison et le mythe, nouvelles
(épuisé, révisé)
- 1977/ Quatre solitudes, théâtre
1981 (Premier Prix au Festival d'Ithaque)
- 1978 ZAAR 19, roman
(2e édition 1982)
- 1978/ Musique pour un départ, théâtre
1980 (2e édition 1985)
- 1979 Le jeu et un remords, théâtre
- 1980 Vie marginale, nouvelles
(2e édition 1982)
- 1981 Le voyage, théâtre (pièce à un acte)
- 1981 La vie avec les autres, roman (3ème éd. 1982)
- 1982 Oscar ou le sourire de la fresque, nouvelles
- 1982 Ce théâtre c'était lui, roman
- 1983 Des cités et des hommes, nouvelles
(4e éd. avec les Collections Personnes et figures et
Cité sans héros)
- 1983 Le fond de la mer - L'assassinat, nouvelles
- 1983 Les marginaux, théâtre
(2e édition 1986)

- 1983 L'agrandissement, nouvelles
(Premier Prix National, 1984)
- 1984 Le banc, nouvelles (cf. Article n° 22)
- 1984 La dernière représentation, théâtre
- 1985 Représentation pour une seule personne, roman
- 1985 La route, Miou-Miou, ma bien aimée, Cabaret le monde, théâtre
- 1985 Le Camion, théâtre
- 1986 Six rôles pour solistes, théâtre

Et bien d'autres textes et pièces théâtrales qui n'ont pas été encore publiés ou représentés.

Le théâtre de Costoula Mitropoulou :
d'un discours éclaté à une prise de conscience

Parler du théâtre de Costoula Mitropoulou en quelques lignes! Gageure ou inconscience, que seule l'amitié peut excuser. Car ses pièces constituent un univers sur lequel on pourrait écrire des livres et des livres. Alors, tant pis, au risque de les trahir, le traducteur ne peut s'empêcher de livrer quelques impressions et quelques idées, nées d'un contact intime avec ses textes.

Car pour le traducteur peut-être plus encore que pour le spectateur, ses pièces sont dominées par une force irrépressible, par une violence même, qui bouleverse parce qu'elle s'exerce sur tout, parce qu'elle ne laisse rien debout. Dans la plupart des cas, la démarche de Costoula Mitropoulou peut s'analyser en une progression quasi insensible, mais inexorable, vers la remise en cause de toute cette série de données, de principes ou d'absolus qui constituent les fondements conventionnels de notre vie et de notre société.

Partant d'une situation qui pourrait être ou avoir été celle du spectateur dans son vécu réel ou dans son imaginaire, ou, en tout cas, qu'il peut saisir comme potentiellement sienne, elle progresse graduellement vers une situation qui lui est étrangère, qu'il conteste sans doute en tant que telle, mais qu'il n'est plus libre de rejeter. Jusque là, cette captation de bienveillance qui se révèle peu à peu un piège dans lequel le spectateur est tombé ne présente

rien de bien extraordinaire.

Mais l'originalité réside essentiellement dans le fait que cette remise en cause est à son tour projetée dans un univers totalement irréel et que, du choc qui en résulte alors, naît l'impression d'un immense vertige par rapport à sa raison, d'un déchirement de l'être par rapport à son vécu. On est ainsi conduit à un chaos dont l'unique réalité n'est plus que le sentiment de la destruction et surtout de la dispersion.

Cette agression perpétuelle que constitue le théâtre de Costoula Nitropoulou a, en même temps, quelque chose de fascinant, de magique pourrait-on dire ; elle s'étend à toutes les composantes de la réalité théâtrale, à commencer naturellement par le langage. Car la façon dont Costoula Nitropoulou l'utilise est très symptomatique : partant d'un discours qui se veut logique et qui, dans un premier temps, se fonde dans les cadres d'une communication convenue, on évolue peu à peu vers un discours éclaté, porteur de sa propre destruction.

La méthode adoptée consiste généralement en un recours à une langue de plus en plus originale, qui ne se plie plus aux règles ni aux conventions, mais qui bouscule et détruit toute syntaxe, tout en jouant simultanément sur des langages de différents niveaux. Ce discours parvient ainsi à créer un déséquilibre qui va préparer l'instauration d'un malaise, saper l'ensemble de l'édifice et enfin étayer toute son œuvre de destruction.

Mais ce théâtre, qui pourrait n'être qu'un effort vers l'anéantissement, se révèle en fait dynamique et créateur : le secret de cette apparente contradiction réside dans le fait que ce qui pourrait apparaître comme une simple entreprise de destruction généralisée est en réalité une perpétuelle quête de soi, une recherche sans cesse renouvelée de sa propre identité. Ainsi conçu, l'appel du vide, le recours au néant ne sont que des moyens pour approcher l'essence profonde de l'homme. Derrière tout le désespoir, toute la douleur, toutes les passions qui l'agitent, Costoula Mitropoulou parvient en fait à lui faire prendre conscience de sa réalité.

Et si son théâtre gêne tellement, s'il blesse si profondément, s'il rencontre même tant d'opposition, c'est qu'en vérité, quelque part au fond de nous, elle a vu juste.

Jean-Yves Basseoie, D.Phil.

L'ATELIER THEATRAL
DES INSTITUTIONS EUROPEENNES

PROGRAMME DE LA SAISON 1987 /88

octobre '87 : Η Νταλικά (Le Camion) de Kostoula Mitropoulou,
mise en scène de Y. Gavras
Centre Bruegel (en grec moderne)

novembre '87: La Patente de Luigi Pirandello , Le Finestre
de Dino Buzzati et L'uomo nudo e l'uomo in
frak de Dario Fo
mise en scène F.Molonia et S.Morelli
Centre Communautaire de Joli-Bois (en italien)

janvier '88 : Le Roi se meurt d'Eugène Ionesco
mise en scène I. Chalkia
Théâtre de Banlieue (en français)

février '88 : pièce en grec à déterminer
mise en scène Y. Gavras
Centre Culturel J. Franck (en grec moderne)

avril '88 : Tartuffe de Molière
mise en scène Y. Gavras
Centre Culturel J. Franck (en français)

fin de la saison (date à déterminer) : Yerma de Fr.G. Lorca
mise en scène I. Chalkia
lieu à déterminer (en français)

